

Reactienota vooroverleg

1.1 Advies RUD

Ecologie	Aerius-berekening laten beoordelen door provincie	Gemeente heeft voorontwerp bestemmingsplan in het kader van overleg ex art 3.1.1 Bro voorgelegd aan de provincie. De provincie heeft gereageerd (zie 1.3) en geen opmerkingen gemaakt over de Aerius-berekening.
Externe veiligheid	Aardgasleiding Op grond van artikel 12 van het Bevb dient het groepsrisico, bij het vaststellen van een bestemmingsplan op grond waarvan de aanleg van een buisleiding wordt toegelaten, te worden verantwoord. Op grond van het derde lid kan worden volstaand met een beperkte verantwoording, omdat het groepsrisico lager is dan 10% van de oriëntatiewaarde.	In de plantoelichting wordt een verantwoording te worden toegevoegd m.b.t. zelfredzaamheid en hulpverlening.
	Waterstofleiding Het berekende groepsrisico is hoger dan een factor 0,1 van de oriëntatiewaarde (zie de grafiek in de QRA). Dit houdt in dat het groepsrisico volledig moet worden verantwoord en dus niet volstaan kan worden met een beperkte verantwoording. Ook hier dient vanzelfsprekend de zelfredzaamheid en hulpverlening te worden verantwoord.	In de plantoelichting wordt een zogenaamde volledige verantwoording van het groepsrisico worden toegevoegd. Deze dient in te gaan op de aspecten a t/m g zoals genoemd in artikel 12 Bevb. Zie ook voorgaand punt.
	Regionale Brandweer	Gemeente heeft voorontwerp bestemmings-

	<p>Er is geen VRD advies bij het bestemmingsplan gevoegd.</p>	<p>plan in het kader van overleg ex art 3.1.1 Bro voorgelegd aan de VRD. Zie ook paragraaf 1.2 van deze reactienota.</p> <p>De VRD heeft per brief d.d. 5 februari 2021 gereageerd, zie ook paragraaf 1.2 van deze reactienota.</p>
Vormvrije m.e.r.-beoordeling	<p>In de tekst is aangegeven dat de activiteit onder de drempelwaarde blijft van een lengte van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 kilometer of meer, in geval van het transport van olie, CO2-stromen of gas, niet zijnde aardgas; • 5 kilometer of meer, in geval van het transport van aardgas. <p>Dit klopt niet omdat de waterstofleiding 3,7 km lang is. Dit is groter dan de drempelwaarde.</p> <p>Dit in de tekst nader omschrijven, onderbouwen en aanpassen.</p>	<p>Genoemde drempelwaarde uit het Besluit m.e.r. betreft een lengte van 1 km binnen een gevoelig gebied als bedoeld onder a, b of d punt 1 onder A.</p> <p>Dat zijn Natura 2000, EHS/NNN en grondwaterbeschermingsgebieden. Dat is hier niet aan de orde.</p> <p>De aanleg van beide leidingen blijven dus onder de drempelwaarden.</p>
Bodem	<p>In het verkennend bodemonderzoek is de onderzoeksinspanning niet gemotiveerd vanuit de oppervlakte van het te onderzoeken gebied (strategie VEP) of de lengte van het tracé (VED-HE-L). Voor het asbestonderzoek is niet gemotiveerd welke strategie uit de NEN 5707 is gekozen en is eveneens geen relatie gelegd met de oppervlakte van het te onderzoeken gebied. Daarom is niet te beoordelen of de onderzoeksinspanning voldoende is geweest. Vooralnog heeft daarom het onderzoek een indicatief karakter.</p> <p>Daarnaast ontbreekt de motivering</p>	<p>Wat betreft het asbestonderzoek zijn de locaties Jules Verneweg en Dordsestraat correct. De gehanteerde oppervlakten voor de bodemonderzoeken bedragen voor de Jules Vernestraat 100 tot 500 m2 en voor de Dordsestraat 1.000 - 1.500 m2. Voor het asbestonderzoek (NEN 5707) is de strategie voor een diffuus belaste locatie met een heterogeen verdeelde asbestverontreiniging op schaal van monsterneming gehanteerd.</p> <p>Een groot deel van het tracé wordt uitgevoerd middels gestuurde boringen (HDD). Het onderzoek heeft zich conform het voorafgaand aan het veldonderzoek uitgevoerde historisch vooronderzoek (SOL012218HO, d.d. 31 juli 2021) gericht op de verdachte deelloccaties</p>

	<p>waarom slechts 5 van de 21 verdachte locaties in het tracé, zoals blijkt uit het historisch onderzoek, zijn onderzocht. Uit de overige rapporten wordt duidelijk dat het grootste deel van de leiding middels gestuurde boringen zal worden aangelegd.</p> <p>Voor het realiseren van de bestemming zijn met de uitgevoerde onderzoeken een aantal risico's nog niet in beeld gebracht. In verband met deze risico's dienen ruime reserveringen te worden gemaakt om eventuele kosten te kunnen dekken. Het betreft:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijk onvoldoende onderzoek op de onderzochte verdachte deellocaties, mogelijk niet conform NEN 5740 en NEN 5707. Onvoldoende gemotiveerd. • Resultaten van veldinspectie in het tracé van de leiding. • Onderzoek naar de overige 16 verdachte locaties (o.a. slootdempingen), indien daar wordt gegraven. Mogelijk sanering noodzakelijk. • Onderzoek naar wegfundering, half verhardingen en dammen, indien daar wordt gegraven. Mogelijk sanering noodzakelijk. • Aangezien het bedrijventerrein vanaf 1985 is gerealiseerd zullen nagenoeg alle bodemver-	<p>waar graafwerkzaamheden zijn voorzien. Aangezien ter plaatse van de overige verdachte deellocaties geen graafwerkzaamheden zijn voorzien, zijn deze niet onderzocht.</p> <p>Er heeft een veldinspectie plaatsgevonden ter hoogte van de punten waar graafwerkzaamheden zijn voorzien, zowel ter plaatse van de verdachte als de onverdachte locaties. Bij de terreininspectie zijn geen waarnemingen gedaan die hebben geleid tot aanpassing van de onderzoeksopzet (geen verdachte punten).</p> <p>Voorts wordt door de RUD het volgende geschreven: onderzoek naar wegfundering, halfverharding en dammen, indien daar wordt gegraven, mogelijk sanering noodzakelijk. Dit is correct. Indien de plannen veranderen en er, op nog niet onderzochte locaties, graafwerkzaamheden gaan plaatsvinden in een wegfundering, een halfverharding en/of een dam, dan zal aanvullend onderzoek moeten plaatsvinden. Dit geldt uiteraard ook indien er wordt gegraven ter plaatse van een nog niet onderzochte verdachte deellocatie.</p> <p>Ter plaatse van afsluiterschema S-1048 zijn in de grond licht verhoogde gehalten aan kwik, PCB en/of minerale olie aangetoond. Geconcludeerd wordt in de rapportage dat de licht verhoogde gehalten aan kwik en PCB niet zijn veroorzaakt door de aanwezigheid van de ondergrondse infrastructuur van Gasunie. Ten aanzien van de gemeten licht verhoogde waarde (50 mg/kg d.s.) aan minerale olie kan niet worden uitgesloten dat deze het gevolg is van de ondergrondse afsluiters, maar het kan</p>
--	---	--

	<p>ontreinigingen op het bedrijventerrein die te relateren zijn aan industriële activiteiten veroorzaakt zijn na 1987 en daarom onder de zorgplicht vallen. Op de locaties van Gasunie en NAM dienen deze verontreinigingen zoveel mogelijk te worden verwijderd. Op andere locaties waar gegraven wordt heeft de zorgplicht invloed op de te hanteren terugsaneerwaarde. Tijdelijke uitneming met terugplaatsing is dan niet mogelijk. De conclusies in het rapport van het verkennend bodemonderzoek gaan hier aan voorbij.</p> <p>Alvorens met de graafwerkzaamheden te beginnen dient de nadere motivering voor de opzet van het verkennend bodemonderzoek, de rapportage van de terreininspectie en van onderzoek naar de overige locaties indien daar gegraven wordt, te worden beoordeeld door de RUD namens het bevoegde gezag.</p>	<p>ook niet met zekerheid worden gesteld dat de afsluiters de oorzaak zijn van deze verhoging. Gezien het feit dat het afsluiterschema reeds in 1980 is aangelegd kan niet worden vastgesteld of de licht verhoogde waarde aan minerale olie voor of na 1987 is ontstaan. Conform de HUM Wbb (Handhavingsuitvoeringsmethode Wet bodembescherming (landbodems), versie 7.5 d.d. 14 oktober 2010) is in dergelijke gevallen de saneringsregeling van toepassing die geldt voor oude verontreinigingen.</p>
--	---	--

1.2 Advies Veiligheidsregio Drenthe

<p>Formeel voldoet de aanleg van beide buisleidingen aan de Externe Veiligheid regelgeving en is een formeel advies van de Veiligheidsregio Drenthe (hierna: VRD) ten aanzien van een verantwoording van het Groepsrisico niet aan de orde. Gezien de potentiële risico's van buisleidingen vindt VRD het echter belangrijk dat er aandacht wordt besteed aan mogelijke risico's en aan hoe</p>	<p>Deze opmerking wordt ter kennisgeving aangenomen. Hierna wordt puntsgewijs ingegaan op de genoemde suggesties van de VRD.</p>
---	--

deze kunnen worden gemitigeerd. De VRD doet hiertoe een aantal suggesties, die hierna zijn benoemd.	
Zo nodig aanbrengen van (aanvullende) kathodische bescherming ter plaatse van kruisingen met hoogspanningslijnen of -leidingen.	<p>Zowel de gasleiding als de waterstofleiding worden standaard voorzien van kathodische bescherming.</p> <p>In de nabijheid van hoogspanningslijnen of -leidingen wordt altijd een berekening gemaakt om eventuele beïnvloeding van de kathodische bescherming inzichtelijk te maken. Als daaruit blijkt dat beïnvloeding kan optreden, dan zullen aanvullende maatregelen worden getroffen om de kathodische bescherming van de leidingen te kunnen waarborgen. Het gehele leidingsysteem wordt ontworpen conform de NEN3654.</p>
Ten aanzien van de gasleiding en de waterstofleiding wordt verzocht om de afstanden in meters aan te geven van de 1% en 100% letaliteitsgrens, respectievelijk van de $PR=10^{-7}$ en de $PR=10^{-8}$ contouren.	Genoemde (grootste) afstanden zijn in beide QRA's weergegeven in een voetnoot.
Men verzoekt om de leidingen vanaf de N862/Dordsestraat langs de Jules Verneweg en de Tweede Bokslootweg tot aan het Getec Park Emmen dieper aan te leggen dan de aangegeven 1,25 meter, bijvoorbeeld 2,5 meter. Hierdoor wordt de industriële omgeving in ons opzicht beter beschermd.	Genoemde tracédelen worden aangelegd middels horizontaal gestuurde boringen, zoals is aangegeven in de beschrijving Met uitzondering van het intrede- en uittredepunt van de boringen liggen de leidingtracés op een diepte van circa 8 tot 10 meter onder maaiveld.
Indien het dieper leggen van de buisleidingen geen optie is, kan worden overwogen om deze af te dekken met betonplaten of linten. Dit om graafschade zoveel mogelijk te voorkomen.	Nagenoeg de gehele beide leidingtracés worden aangelegd middels horizontaal gestuurde boringen, waardoor de leidingen grotendeels buiten het bereik van gemiddelde graafwerkzaamheden liggen. Alleen de in- en uittredepunten van de boringen liggen meer aan de oppervlakte. Hier zijn vooralsnog geen aanvullende afscherpende maatregelen voorzien.

<p>De kantoorgebouwen van voorheen Holvrieka en Lasauluc aan de Jules Verneweg en van de Technische Unie aan de Tweede Bokslootweg vallen ruim binnen de 1% letaliteitscontour en mogelijk ook de 100%. Bij een incident aan een buisleiding is het belangrijk dat aanwezigen op tijd gewaarschuwd worden of de "signalen" kunnen herkennen en zelf via een veilige weg kunnen vluchten van de buisleiding af.</p> <p>Gemeente dient hier de nodige aandacht aan te besteden, bijvoorbeeld middels Risico-communicatie.</p>	<p>Ter hoogte van deze kantoorgebouwen liggen de leidingen op grotere diepte (zie eerdere opmerking), waardoor het risico op een calamiteit voor de deur kleiner is dan berekend.</p> <p>De rekenmodellen voor externe veiligheid zijn echter niet geschikt om het gunstige effect van de grotere aanlegdiepte te kwantificeren, waardoor er ter plaatse dus sprake is van een overschatting van de feitelijke risico's.</p>
<p>De VRD adviseert om in het bestemmingsplan op te nemen dat binnen de 1% letaliteitszones geen zeer- en kwetsbare objecten/gebouwen en locaties geplaatst kunnen/mogen worden.</p>	<p>Een dergelijke regeling zou veel verder gaan dan thans vereist is o.b.v. het Bevb. Er zouden dan planologische beperkingen worden geïntroduceerd voor omliggende gronden, zonder dat daarvoor een juridische noodzaak bestaat. Dit kan leiden tot planschadeclaims.</p>
<p>Er dient voor beide leidingen een belemmeringsstrook van minimaal 5 meter in de planregels en verbeelding opgenomen te worden.</p>	<p>Deze belemmeringsstrook is al opgenomen in het bestemmingsplan, in de vorm van de dubbelbestemmingen Leiding-Gas 1 en 2.</p>
<p>Risico-communicatie is een middel dat ingezet kan worden om omwonenden en bedrijven te informeren over de risico's van een buisleiding. Hierbij kunnen handelingsperspectieven geven worden bij een incident aan een buisleiding.</p>	<p>Dergelijke risico-communicatie is een verantwoordelijkheid van gemeente en brandweer.</p>
<p>Ter hoogte van de manege aan de oude Meerdijk zou de leiding kunnen worden voorzien van een afsluiter. Hierdoor kan een eventuele lekkage of fakkelflam in duur beperkt worden, waardoor schade "zoveel als mogelijk" beperkt wordt.</p>	<p>Het betreffende leidingdeel wordt aangelegd middels HDD, waardoor het risico op het genoemde scenario nagenoeg is uitgesloten. Vanwege de diepteligging van de leiding is het inbouwen van een afsluiter op deze locatie ook niet mogelijk.</p>
<p>De hulpdiensten en brandweer, worden graag geïnformeerd over de uitvoering van de werk-</p>	<p>Gasunie zal de hulpdiensten vooraf informeren over relevante handelingen tijdens de aanleg en</p>

<p>zaamheden. Met name het testen van lekdichtheid en wanneer deze op druk gezet worden met aardgas en H2.</p>	<p>ingebruikname.</p>
<p>De brandweer wil graag weten hoe lang een lekkage kan duren aan deze leidingen. In hoeverre zijn er nog afsluiters voorzien tussen het GZI-terrein en Getec Park Emmen, om zodoende de duur van een gaslekkage of fakkelbrand te beperken.</p>	<p>De duur van een lekkage hangt af van verschillende factoren. Van belang zijn met name de aanrijtijd van Gasunie gebiedspersoneel, de omvang van de lekkage en de vraag of het de aardgasleiding of de H2-leiding betreft. Een lekkage in een aardgasleiding kan binnen enkele uren worden gestopt door gecontroleerd af te blazen, een waterstofleiding moet langzaam leeglekken, waardoor de lekkage langer zal duren.</p> <p>Er zijn geen afsluiters voorzien, anders dan die op het GZI-terrein en het Emmtec-terrein. Zoals aangegeven wordt vrijwel het gehele leidingtracé aangelegd middels horizontaal gestuurde boringen.</p>

1.3 Provincie Drenthe

<p>Aardkundige waarden</p>	<p>De nieuwe leidingen gaan deels door gebied met een hoog beschermingsniveau voor aardkundige waarden. Het hoge beschermingsniveau heeft te maken met de keileemrug en de macrogradiënt.</p> <p>Omdat de leidingen grotendeels via een ondergrondse boring en in/langs bestaand tracé worden aangelegd, worden aardkundige waarden niet significant geschaad. In het bestemmingsplan is dit ook als zodanig beschreven. Hiermee is er voldoende aandacht geweest voor het provinciaal belang wat betreft Aardkundige Waarden.</p>	<p>Deze opmerking nemen we voor kennisgeving aan.</p>
<p>Mobiliteit</p>	<p>Sinds de ontvangst van het voorontwerpbestemmingsplan hebben er gesprekken plaatsgevonden tussen verschillende partijen over de exacte locatie en diepteligging van de leidingen. Naar aanleiding daar-</p>	<p>Het tracé wijkt inderdaad beperkt af ten opzichte van het voorontwerp (ter plaatse van eigen terrein en deel</p>

	<p>van zal het ontwerpbestemmingsplan voor wat betreft het tracé in beperkte mate afwijken van het voorontwerp. Naar verwachting zal hiermee geen verschuiving van de provinciale belangen plaatsvinden.</p> <p>Vanwege toekomstige aanpassingen van provinciale wegen zijn aspecten zoals de minimale diepteligging belangrijk, iets wat met dit bestemmingsplan niet wordt vastgelegd. Voor de kruisingen met de provinciale weg zal te zijner tijd een ontheffing van de provincie benodigd zijn, op basis van hoofdstuk 10 van de Provinciale Omgevingsverordening waarbij getoetst gaat worden op de daarbij relevante aspecten.</p>	<p>parallel van Dordsestraat, een gemeentelijke weg) en heeft verder geen effect op de provinciale belangen.</p>
--	---	--